

Володимир Рутківський

Р 90 Гості на мітлі [Текст] : повість / Володимир Рутківський. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. — 240 с.

ISBN 978-617-679-290-1

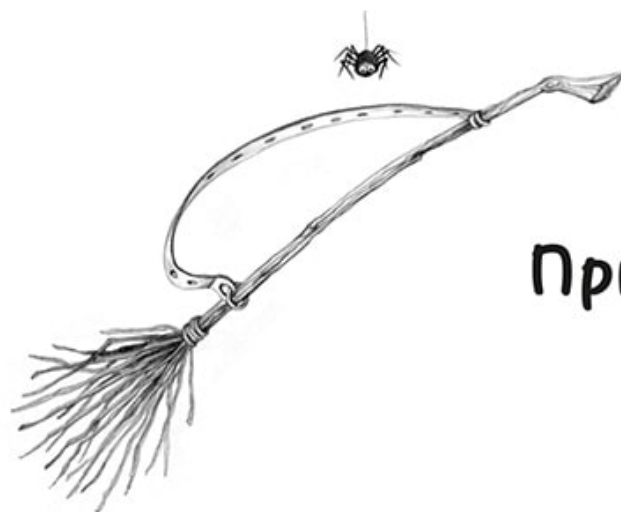
Стара відьма разом зі своїм слугою, чаклунським котом Аристархом, отримала відрядження з Лисої гори. Вона має прилетіти до рідного села, де ще малою зазнала безліч принижень та образ, і викрасти якусь дівчинку для того, щоб зробити її своєю ученицею. Спочатку страшні посланці навіть перевиконують план...

ББК 84(4УКР)
УДК 821.161.2-3

© Володимир Рутківський, текст, 2016
© Іва Михайлян, ілюстрації, 2016
© Видавництво Старого Лева, 2016

ISBN 978-617-679-290-1

Усі права застережено

Прибуття

Здається, треба переходити на ручне управління...

Ядвіга Олізарівна торкнулася ледь помітного виступу на пульті управління і подумки віддала команду. СТУПа* слухняно заклала стрімкий віраж, тоді уповільнила швидкість і плавно пішла на зниження.

Вітер одразу вщух. Ядвіга Олізарівна підбила на чоло протиповітряні окуляри і озирнулася довкола.

У світі панувала глибока безмісячна ніч. Далеко внизу пропливала безмовна земля. Нещодавно випав рясний дощ, і вона була покрита брудними озерцями, баюрами та струмками. В них тьмяно і холодно виблискували зірки. Сірим стрічками асфальтових доріг неспішно проповзали поодинокі вогники запізнілих автомобілів. Згори вони скидалися на лісові світлячки.

Незабаром згасли і вони. Лише сліпучі риски метеорів час від часу пронизували простір і згасали, не досягнувши землі.

* СТУПа — Система точного управління польотом. Принцип її дії поки що не з'ясований.

Зненацька Ядвіга Олізарівна збуджено хитнулася вперед.

— Здається, звідсіля починаються мої рідні місця, — пробурмотіла вона сама до себе. — Проте які вони мені рідні? Я ж тут, окрім горя та принижень, так нічого й не зазнала... Чуєш, Аристарчику? Чи ти знову заснув?

Той, кого стосувалося це запитання, ліниво розплющив одне око і солодко позіхнув. Тоді понюхав повітря, і його сон наче рукою зняло.

— Тільки не здумай тут сідати, — попередив він. — Надто вже тягне звідусіль людським духом. Звідси тягне... звідси... і звідси...

Ядвіга Олізарівна на знак згоди хитнула сивою головою і подумки віддала нову команду. СТУПа, зблискуючи в зорянім промінні лакованими боками, піднялася вгору і безгучно, наче привид, полинула уповдовж русла вузької звивистої річечки. В обличчя війнуло холодною вільгістю. Ядвіга Олізарівна мерзлякувато зіщулилася, подмухала на пальці і наказала СТУПі взяти трохи праворуч.

Тепер вони летіли над лісом. З такої відстані він більше скидався на величезну чорнильну пляму. І лише гострий погляд Аристарха міг вирізняти в ньому окремі дерева і навіть кущі. Та незабаром йому це заняття обридло.

— Все летимо та й летимо, — пожалівся він і потягнувся так, що аж кісточки затріщали. — А між іншим, не завадило щось би й перехопити.

— Нічого, трохи потерпиш, — відказала Ядвіга Олізарівна, не відводячи зосередженого погляду від землі.

— Трохи, це скільки? — ущипливо поцікавився Аристарх.

Ядвіга Олізарівна невдоволено стулила і без того тонкі уста.

— Стільки, скільки треба, — відрізала. — Не заважай!

Аристарх розчаровано зітхнув і поклав на лапи свою важку голову. Зустрічний потік прохолодного повітря скуйовдив його зваляну, зроду не чесану шерсть. Примруженими очима вдивлявся він у нічну темряву і час від часу ворухив чорним пискком. Зненацька скочив на лапи і збуджено вигукнув:

— О! Здається, це саме те, що нам потрібно! В усякому разі людським духом і близько не тхне.

Для більшої переконливості він голосно втягнув у себе повітря і додав:

— Принаймні свіжим. Коли вже приземлятися, то кращого місця не знайти.

Ядвіга Олізарівна пересмикнула плечем, наче відкидала його слова.

— Ми сюди прилетіли не безлюддя шукати, — сказала вона. — Нам потрібні людські діти, невже забув?

— Нічого я не забув, — буркнув Аристарх у відповідь. — Тільки я їсти хочу, невже не зрозуміло?

Та оскільки Ядвіга Олізарівна приземлятися не поспішала, Аристарх нетерпляче забарабанив обрубком хвоста по стінках СТУПі і підвищив голос:

— Та кажу ж тобі, що немає тут жодної людини! І врешті-решт можу я хоч раз на добу повечеряти? Авжеж, можу. То якого дідька ми ще чогось шукаємо?

— Ох, і добазикаєшся ти в мене, — попередила його Ядвіга Олізарівна. — Дочекаєшся, доки я візьмуся за лозину!

Аристарх лише насмішкувато пирхнув у відповідь:

— Все обіцяєш та обіцяєш...

Ядвіга Олізарівна скосила на нього сердите око. А й справді, не завадило бодай раз пройтися лозиною по спині цього нахаби. Та рука ніяк не піднімається на таке. Адже вона пам'ятає його ще зовсім крихтним, напівсліпим котиком, якому і жити на цьому світі лишалося лічені хвилини. Леле, скільки їй довелося доглядати його, скільки вона витратила на нього дорогоцінної філіги*, аж доки він, зрештою, перетворився на такого ось непосидючого і бешкетливого здорованя! На жаль, інколи надто вже бешкетливого.

І все ж її рука, мабуть, так і не візьметься за лозину. Бо як би там не було, а він для неї був і залишається єдиною близькою душею в цьому злому, жорстокому світі.

Хоча з іншого боку, Аристарх все ж має рацію, подумала Ядвіга Олізарівна. Не носитися ж їм цілісіньку ніч поміж небом та землею! Тим паче, що не на прогулянку вони сюди прилетіли, а мали зробити одну справу, від якої декому з місцевих жителів доведеться непереливки. Хоча, звісно, шкода, що таке повинно трапитися саме там, де колись проминуло її дитинство.

Проте вибрати не доводилося. Завдання — воно і є завдання. Жалість чи сумніви тут ні до чого...

СТУПа пролетіла над маленьким, без єдиного вогника, селом. Зненацька Ядвіга Олізарівна різко подалася наперед.

---

* Філіга — здається, щось дуже корисне й несмачне. Як риб'ячий жир.

— Чую дитячі сльози, — збуджено проказала вона. — Оце саме те, що нам потрібно. Тримайся, Аристарху, йдемо на посадку!

* * *

Таня плакала. Вона плакала тихо і здебільшого ночами. Вдень Таня плакати остерігалася. Лець що — і хлопці одразу ж підіймуть її на сміх: «Плаксійка, нюні розпустила! А ще гратися з нами хочеш!». Хіба їм зрозуміти самітну дівчинку, яка живе зі старою хворою бабусею?

Взагалі, у Тані є батьки. Тільки вони вже давно кудись поїхали. Перед від'їздом обіцяли, що як тільки влаштуються на новому місці, то обов'язково заберуть її до себе. А тепер навіть листів не пишуть...

Баба Марія застогнала уві сні, і Таня затамувала подих. Не вистачало, щоб і бабуся дізналася про її сльози. Тоді вона взагалі розклеїться і надовго зляже у ліжку. І Тані доведеться працювати за двох.

* * *

СТУПа проминула село, перелетіла зарослий яр і, уповільнюючи швидкість, поплавла над лугом, на якому де-не-де були розкидані шипшинові кущі.

За лугом, біля самого лісу, причаїлася поміж кількох дерев невелика хатка. Судячи з запустіння, що панувало довкола, до неї вже давно ніхто не навідувався.

І все ж Ядвіга Олізарівна для більшої певності облетіла довкола обійстя. Перекошена ліса, напівструхлявілі ворота, стежина, що поросла густим споришем, численні дірки в солом'яній стрісі... Атож, це було саме те, що її влаштовувало.

Вона зупинила СТУПу перед воротами і пошепки звеліла Аристархові:

— Поглянь, що там в хаті.

Той зістрибнув з триметрової висоти і не втримався — кілька разів радо перекотився у м'якій траві. Затим обтрусився і, насторожено принохуючись, подався до ганку.

За хвилину, вже не криючись, вийшов на поріг і за спокійливо помахав лапою.

— Все гаразд, — сказав він. — Можеш приземлитися.

Усе ж Ядвіга Олізарівна вирішила робити це подалі від порогу. Вона відлетіла углиб подвір'я і приземлилася поруч з копичкою струхлявілого сіна. Потому, крякучи, вибралася зі СТУПи, потерла поперек і перевела погляд на чисте, всіяне зорями, небо.

— Гарна буде погода, — пробурмотіла вона про себе. — І, головне, дощ випав дуже вчасно. Після нього гриби підуть у ріст, наче трава. А де гриби — там і людські дітлахи. А відтак — когось із них і не дорахуються мої дорогі земляки!

І вона хрипко зареготала, майже завилала, піднявши до зірок своє висхле, зморшкувате обличчя. Затим, різко обірвавши регіт, скоромовкою проторохтіла кілька незрозумілих слів і змахнула руками так, наче збиралася злетіти у повітря.

Щось голосно зашипіло біля копички — і темряву прорізали холодні блакитні іскри. Стовп загуслого повітря гойднувся над копичкою раз, другий, — і літальний апарат безслідно розчинився в ньому...

Загадковий вогонь

На околиці невеликого села Горобців стояв звичайний будинок. За будинком шелестів листям звичайний садок. І в цьому садку сидів на вишні учень четвертого класу Степан Коваленко зі своїм другом і однокласником Василем Тимощуком. Півгодини тому друзі затіяли захопливе змагання зі стрільби на відстань. Стрілянина велася вишневими кісточками. Змагання були напруженими, бо ніхто не хотів програвати.

На сусідньому дереві примостилася третьокласниця Таня, яку хлопці між собою прозвали реп'яхом. Таня сиділа мовчки, оскільки непроханим гостям подавати голос не дозволялося. Спочатку хлопці взагалі хотіли прогнати її, проте згодом Степан все ж змилюстився над нею.

— Нехай сидить, якщо вже їй так хочеться, — сказав він. — Та й яке ж це змагання без глядачів?

— Ніякого, — згодився Василь. — Що ж, нехай собі сидить.

Та варто було Тані озватися, як друзі дружно вигукували «Чую підозрілий шум!» і стріляли кісточками в її бік.